

O B E C N Ý

Z Á K O N N Í K O B Č A N S K Ý

C Í S A Ř S T V Í R A K O U S K É H O .

D Í L T Ř E T Í .

VE VÍDNI.

VYTIŠTĚN V C. K. TISKÁRNĚ DVORSKÉ A STÁTNÍ.

1862.

Díl třetí

zákonníka občanského.

O ustanoveních, právu osob a právu
k věcem společných.

Kapitola první.

O utvrzení práv a závazků.

§. 1342.

Jak práva osob, tak i práva k věcem, a závazkové z nich vzházející mohou se jednostejně utvrzovati, měniti a rušiti.

Která jsou ustanovení všem právům společná.

§. 1343.

Spůsobové právní, závazek zjistiti a právo utvrditi, jimiž se někomu, kdo právo již má, nového práva propůjčuje, jsou: když se jiný za dlužníka zaváže, a když se něco dá do zástavy.

Kolikerym způsobem práva se utvrzují:

§. 1344.

Jiný může se věřiteli za dlužníka zavázati trojím způsobem: předně, když s přivolením věřitelovým všechnen dluh sám na sebe vezme; když k závazku jako spoludlužník přistoupí; konečně když se věřiteli zaváže, že mu zaplatí, pakli by první dlužník závazku dosti učinil.

1. když se jiný za dlužníka zaváže:

§. 1345.

Vezmeli kdo s přivolením věřitelovým všechn dluh jiného na sebe; závazek se tím neutvrzuje, nébrž mění, o čemž řeč bude v kapitole příští.

§. 1346.

a) jakožto rukojmě;

Kdo se zaváže, že věřiteli zaplatí, když by první dlužník závazku nesplnil, slove rukojmě, a usnešení mezi ním a věřitelem učiněné slove smlouva rukojemská. První dlužník vždy v tom ještě zůstává hlavním dlužníkem, a rukojmě přistupuje jen co dlužník pomocný čili jistec.

§. 1347.

b) jako spoludlužník.

Přistoupili kdo k závazku jako spoludlužník, nepoloživ výminky, pod kterou se zavazují rukojmové; vzejde tím spolek několika spoludlužníků; jehož účinkové právní posuzování buďtež dle toho, co nařizeno v kapitole o smlouvách vůbec (§§. 888—896).

§. 1348.

Kdo slove podrukojmě.

Kdo rukojmovi, kdyby rukojemstvím škodu vzal, připoví náhradu, slove podrukojmě čili podpůrce.

§. 1349.

Kdo se může zaručiti.

Závazky jiného může na se vzítí každý, nehledíc k pohlaví, kdo může jměním svým dle vůle vládnouti.

§. 1350.

Zač se může zaručiti.

Ručiti může kdo nejen za sumy a věci, ale i za dovolené činy a opominutí, hledíc k užítku neb škodě, ježto z nich zjištěnému může vzejíti.

§. 1351.

Závazků, jichž dle práva nikdy nebylo, nebo které jsou již zrušeny, ani na sebe bráti, ani ztvrzovati nelze.

§. 1352.

Kdo ručí za někoho, jenž dle své vlastnosti osobní zavazovati se nemůže, zavázán jest, rovně jako spolu-

dlužník nedílný (§. 896), třeba by o této nespůsobilo-
sti nevěděl.

§. 1353.

Rukojemství nemůže vztahováno býti dále, nežli se rukojmě výslovně pronesl. Kdo ručí za kapitál úročný, práv jest jen z úroků nezapravených, kterýchž vymáhati věřitel posud práva neměl.

Jak daleko se rukojemství vztahuje.

§. 1354.

Rukojmě nemůže užiti obrany, dlužníkovi příslušející, jenž dle zákona může žádati, aby mu části jmění k výživě bylo ponecháno.

§. 1355.

Na rukojmě může se vůbec nastupovati teprv tehda, když hlavní dlužník, byv od věřitele před soudem nebo mimo soud upomenut, závazku svého nesplnil.

Jaký účinek má rukojemství.

§. 1356.

Upadli však hlavní dlužník v konkurs, nebo neví se toho času, když má platiti, kde se zdržuje, a nemůželi se věřitel z nedbanlivosti viniti; může se na rukojmě hned napřed nastupovati, byť i výslovně byl ručil jen na tu případnost, že by hlavní dlužník platiti nemohl.

§. 1357.

Kdo se zaváže, že bude rukojměm a plátcem, práv jest jako spoludlužník nedílný z celého dluhu; i záležitosti na vůli věřitelově, cheeli nejprvé žalobou pohnati hlavního dlužníka, nebo rukojmě, aneb oba dva zároveň (§. 891).

§. 1358.

Kdo dluh někoho jiného zaplatí, nastoupí v práva věřitelova, a může na dlužníkovi žádati, aby mu dluh zaplacený nahradil. K tomu konci povinen jest věřitel, je-
muž bylo zapláceno, vydati tomu, kdo mu zaplatil, vše-

chny právní průkazy a prostředky zjišťovací, které tu jsou.

§. 1359.

Zaručiloli se několik osob za touž celou sumu; práv jest každý z celé sumy. Zapravilli ale některý z nich celý dluh; má rovně jako spoludlužník (§. 896) právo, žádati na ostatních, aby mu náhradu učinili.

§. 1360.

Dalli hlavní dlužník nebo kdo jiný, prvé než se kdo zaručil, nebo když se zaručoval, věřiteli kromě toho něco do zástavy; má věřitel sice vždy ještě toho vůli, dle pořádku na rukojmě nastupovati (§. 1355); nemůže se ale jemu na ujmu zástavy vzdáti.

§. 1361.

Pakli rukojmě nebo plátce věřiteli zaplatil, s hlavním dlužníkem se nesmluviv; může se jim hlavní dlužník vším tím brániti, čím by se byl mohl hájiti proti věřiteli.

§. 1362.

Rukojmě může na podrukovi nahrazení škody žádati jen tehda, když jí sobě sám svou vinou nespůsobil.

§. 1363.

Závazek rukojmův pomíjí tou měrou, jako závazek dlužníkův. Zavázalli se rukojmě jenom na jistý čas; práv jest jenom za čas tento. Bylli některý spolurukojmě ze závazku propuštěn, užiti toho může sice proti věřiteli; nikoli ale proti ostatním spolurukojmům (§. 896).

§. 1364.

Když projde čas, v kterém měl dlužník platiti, není tím rukojmě svého rukojemství zproštěn, byť i věřitel nebyl naň o zaplacení tlačil; ručilli však za dlužníka s jeho přivolením, má právo, na něm žádati, aby mu zjednal jistotu. I také věřitel práv jest rukojmovi dotud,

Kolikerym spůsobem rukojemství mine.

pokud rukojmě z váhavosti jeho u vymáhání dluhu v postihání náhrady škodu vezme.

§. 1365.

Byloli by se s příčinou obávati, že dlužník nebude moci platiti, nebo že odejde ze zemí dědičných, kterým zákonník tento dán jest; může rukojmě na dlužníkovi žádati, aby mu dluh zaručený pojistil.

§. 1366.

Když záležitost zaručená se skončí, žádati se může, aby spočtení se učinilo, a rukojemství zdvihlo.

§. 1367.

Nenlí smlouva rukojemská ani hypotékou, ani zástavou utvrzena; pomíjí ve třech létech od smrti rukojmovy, obměškalli věřitel mezi tím, upomenouti dědice před soudem nebo mimo soud o dluh, k jehož zaplacení lhůta prošla.

§. 1368.

Smlouva zástavní slove smlouva, kterouž dlužník, nebo kdo jiný zaň, věřiteli práva zástavního na věci skutečně propůjčí, tedy mu věc zástavenou, jestli movitá, odevzdá, jestli ale nemovitá, knihami zástavními zapíše. Pouhá smlouva, že kdo chce něco do zástavy dáti, není ještě smlouva zástavní.

2. když se učiní smlouva zástavní.

§. 1369.

Co ve smlouvách vůbec za právo jest, rozumí se také o smlouvě zástavní; ona obě strany zavazuje. Ten, kdo něco obdržel do zástavy, povinen jest, dobře to opatrovati, a tomu, kdo to zastavil, ihned to vrátiti, jak mile zaplatí. Týčeli se hypotéky; má věřitel, když se mu zaplatí, učiniti, aby zastavující mohl si dáti závazek svůj z knih hypotekárních vymazati. Práva a závazky za-

Jaký účinek má smlouva zástavní.

stavujícího a zástavu přijímajícího, jenž s držením zástavy jsou spojeny, vyměřeny jsou již v kapitole šesté dílu druhého.

§. 1370.

Ten, kdo přijal něco do zástavy, povinen jest, vydati zastavujícímu list zástavní, a popsati v něm, čím se věc zastavená od jiných rozeznává. Taktéž mohou se v list zástavní položiti podstatné výminky, jež v sobě obsahuje smlouva zástavní.

§. 1371.

Výminky a vedlejší smlouvy, ježto se s povahou smlouvy o zástavu a o zápůjčku nesrovnávají, jsou vesměs neplatné. Takové výminky a smlouvy vedlejší jsou, když by se strany umluvily: aby věc zastavená po vyjití času, kdy se má dluh zaplatiti, připadla na věřitele; aby věřitel mohl věc zastavenou dle své vůle, nebo za cenu napřed již určenou prodati, nebo sobě podržeti; aby dlužník nikdy zástavy nevyplácel, nebo statku nemovitého nikomu jinému nezapisoval, aneb aby věřitel, když by prošel čas k placení, za prodej věci zastavené nežádal.

§. 1372.

Smlouva vedlejší, aby věřitel z věci zastavené bral požitky, nemá právního účinku. Byloli věřiteli propůjčeno pouhého užívání zastavené věci movité (§. 459); staň se to tak, aby dlužník z toho nebyl škoden.

§. 1373.

Kdo povinen jest, někomu dáti pojištění, učíň tomu závazku dosti dáním něčeho do zástavy, nebo do hypotéky. Jenom když by něčeho do zástavy dáti nemohl, přijmou se spůsobilí rukojmové.

Které výminky jsou nedovolené.

Kterak se má vůbec pojištění činiti.

§. 1374.

Nikdo povinen není, když se mu něco má pojištití, vzíti v zástavu dům v ceně vyšší, nežli do polovice ceny odhadem určené, pozemky ale a věci movité do dvou třetin té ceny. Spůsobilý rukojmě jest ten, kdo má jmění přiměřené, a může býti v zemi k soudu pohnán.

Kapitola druhá.

0 změnění práv a závazků.

§. 1375.

Kolikerym spůsobem mohou se práva a závazkové změnění:

Věřitel a dlužník mají toho vůli, svá obapolná volná práva a závazky změnění. Změna taková státi se může buď tak, že nepřistoupí nikdo jiný, nebo že přistoupí někdo, a to buď nový věřitel, nebo nový dlužník.

§. 1376.

1. obnovou;

Změna práv a závazků stane se, aniž kdo jiný přistoupí, když se smění důvod právní, nebo hlavní věc pohledávaná, když tedy ze závazků předešlého vzejde nový.

§. 1377.

Změna taková slove obnova (novace); kterouž předešlý hlavní závazek pomíjí, a nový zároveň se počíná.

§. 1378.

Práva rukojemská, zástavní a jiná s předešlým hlavním závazkem spojená obnovou pomíjejí, lež by účastníci zvláštním umluvením na něčem jiném se ustanovili.

§. 1379.

Určeli se zevrubněji, kde, kdy a jak závazek již učiněný se má splniti, a učinili se jiná ustanovení vedlejší, jimiž se u věci hlavní nebo v důvodu právním ničeho nemění, to za obnovu se nepokládá, ani to, když se jen vydá nový úpis na dluh neb jiná listina k tomu se vztahující. Aniž se může změnou takovou v ustanoveních vedlejších nové břemeno vzložit na někoho, kdo k tomu přivzat nebyl. Vzejdeli pochybnost, nebuď závazek pře-

dešlý pokládán za zrušený, pokud s novým dobře se srovnává.

§. 1380.

Obnova, kterouž se práva sporná nebo pochybná 2. narovnáním. určují tak, že každá strana se zaváže, druhé něco dáti, učiniti, nebo něco opominouti, slove narovnáni. Narovnáni jest smlouva obapolně zavazující, a dle týchž pravidel se uvažuje.

§. 1381.

Kdo zavázanému s jeho přivolením právo nesporné nebo pochybné bez úplatku odpustí, ten daruje (§. 939).

§. 1382.

Jsouť případnosti pochybné, jichž narovnáním srovnati nelze. Případnost taková jest kromě jiných rozepře, vzniklá mezi manžely o platnost manželství; kterouž rozsouditi může jedině soud zákonem nařízený. Které narovnáni jest neplatné: hledíc k věci;

§. 1383.

O to, co v sobě obsahuje poslední pořizení, dříve než bylo vyhlášeno, narovnáni učiniti nelze. Staneli se o to sázka, uvažována buď dle pravidel o smlouvách, učiněných o věc nejistou.

§. 1384.

Staloli by se narovnáni o přestoupení zákona, platnost měj toliko v příčině dostiučinění soukromého; vyšetřování a trestu zákonem ustanoveného narovnáni odvrátiti nelze, leč by přestupek byl takový, že úřad má jen k žádosti stran vyšetřování zavěsti.

§. 1385.

Omylem může se narovnáni neplatným státi jen tehda, když se dotýče podstaty osoby nebo věci. nebo hledíc k jiným vadám.

§. 1386.

Proto že někdo byl zkrácen přes polovici, narovnání bezelstně učiněného v odpor bráti nelze.

§. 1387.

Taktéž listinami nově nalezenými, byť z nich šlo i na jevo, že ta neb ona strana naprosto žádného práva nemá, narovnání bezelstně učiněnému platnosti odníti se nemůže.

§. 1388.

Zběhneli se patrný omyl v počtech, nebo chybili někdo, když se narovnání činí, ve sčítání neb odtahování, není to ani jedné ani druhé straně smlouvající se na škodu.

§. 1389.

Narovnání, jímž ukončena jest nějaká rozepře zvláštní, k jiným případnostem se nevztahuje. I kdyby bylo učiněno narovnání obecné o všechny rozepře vůbec, vztahovati ho nelze k právům, ježto byla schválně zatajena, aneb k nimž strany se narovnávající zření míti nemohly.

§. 1390.

Rukojmové, jenž byli zřízení pro pojištění celého práva posud sporného, ručí i za tu část, která byla ustanovena narovnáním, a týmž způsobem zavazeno jest to, co bylo za celé právo do zástavy dáno. A však rukojmě a kdo jiný něco do zástavy dal, nepřistoupili k narovnání, užití může proti věřiteli všech obran, jež by byl mohl proti dluhu pohledávanému činiti, kdyby se narovnání nebylo stalo.

§. 1391.

O smlouvě, kterouž strany pro rozsouzení práv sporných zřizují rozsudího, vyměření se činí v řádu soudním.

K čemu se narovnání vztahuje.

Jaký účinek má narovnání v příčině závazků vedlejších.

§. 1392.

Když kdo to, čeho má pohledávati, na druhého převede, a druhý to přijme; vzejde změna práva přistoupením nového věřitele. Převedení takové slove postoupení (dobrá vůle, cesí), a může se učiniti z úplatku nebo bez úplatku.

§. 1393.

Postoupiti lze každého práva, které se může na jiné převésti. Jestli právo spojeno s osobou, a pomíjili tedy s ní, postoupiti ho nelze. Úpisové na dluh, svědčící na toho, kdo je donese, postupují se již odevzdáním, a netřeba kromě toho, že je kdo drží, jiného důkazu, že byli postoupeni.

Čeho lze postoupiti.

§. 1394.

Když dluh pohledávaný se postoupí, má ten, kdo ho převezme, v příčině jeho táž práva, která měl ten, kdo jej naň přenesl.

Jaký účinek má postoupení.

§. 1395.

Smlouvou o postoupení vzhází nový závazek jen mezi tím, kdo dluhu pohledávaného postoupil (cedentem) a tím, kdo jej převzal (cesionářem); nevzhází ale mezi tímto a dlužníkem převzatým (cesem). Protož dlužník, pokud mu není známo, kdo dluh pohledávaný převzal, může prvnímú věřiteli zaplatiti, neb jinak se s ním vyrovnati.

§. 1396.

Toho však již dlužník učiniti nemůže, když se mu oznámí, kdo dluh převzal; zůstává se mu ale právo, užití obran svých proti dluhu převzatému. Příznall se k přijímateli bezelstnému, že dluh jest pravý; povinen bude, jemu co věřiteli svému jej zaplatiti.

§. 1397.

Z čeho právní jest
postupující.

Kdo dluhu pohledávaného bez úplatku postoupí, to jest, daruje, dále z něho právn není. Postoupíli ho ale z úplatku, právn jest tomu, kdo jej převzal, jak z toho, že jest pravý, tak i z toho, že jest dobytý; však není právn z větší sumy, nežli kterou od přijímatele obdržel.

§. 1398.

Mohli se ten, kdo dluh převzal, z veřejných knih zástavních poučiti, zdali jest dobytý, nemůže, byli by nedobytný, náhrady žádati. Taktéž postupující právn z toho není, když dluh v čas postoupení byl dobytý, a stal se pak nedobytným jen náhodou aneb nedopatřením toho, kdo jej převzal.

§. 1399.

Nedopatření takového dopustí se přejímatel dluhu pohledávaného, když ho toho času, kdy se může vypo- věditi, nevyproví, nebo, když projde lhůta k placení, ho nevyupomíná; když dlužníkovi shovívá; když obmešká, pokud bylo možné, v pravý čas zjištění si zjednat, anebo když opomine na právní exekuci tlačiti.

§. 1400.

4. poukázáním
(assignací).

Přistoupením nového dlužníka závazek se změní, když dlužník na místě svém jiného za plátce postaví a věřiteli k němu ukáže.

§. 1401.

Kdy jest pouká-
zaní dokonale;

Přijmeli věřitel poukázaný (poukazovník, assignatár) někoho jiného za plátce sobě poukázaného (assignáta) na místě dlužníka poukazujícího (assignanta), a plátce poukázaný k tomu svolí; tehdy jest poukázání (assignace) celé a dokonale; poukazovník vůbec (§§. 1406 a 1407) o dluh k poukazujícímu již hleděti nemůže.

§. 1402.

Pokud tu není tohoto trojího svolení, jest pouká- a kdy nedoko-
zaní nedokonalé, a váže jen ty strany, ježto se vespolek nalé.
usnesly.

§. 1403.

Uložili poukazující někomu, kdo mu ničeho dlužen není, aby něco zaplatil; má tento na vůli, poukázání při- jmouti čili nie. Nepřijmeli ho, nevzejde nového závazku; přijmeli je ale, vzejde smlouva plnomocenská mezi ním a poukazujícím, nikoli ale smlouva s poukazovníkem.

§. 1404.

Poukazující může assignaci, kteréž poukazovník ještě nebyl přijal, odvolati. Učinili to, nemá poukázaný z plnomocenství již práva, poukazovníkovi platiti.

§. 1405.

Nechceli poukazovník poukázání sobě učiněného přijmouti, nebo nepřijmeli ho poukázaný, anebo nemů- želi se assignace poukázanému předložiti, protože není pří- tomen; dej o tom poukazovník poukazujícímu bez pro- dlení věděti, sice jemu právn bude ze škody z toho vzešlé.

§. 1406.

Přijalli assignaci poukazovník i poukázaný, nepla- tíli ale poukázaný v čas náležitý; právn z toho bude pou- kazující poukazovníkovi s týmž obmezením, s kterým právn jest postupující přijímateli z toho, že dluh jest pravý i dobytý (§§. 1397 a 1399).

§. 1407.

Pronesli se však poukazovník výslovně, že pouká- zaného za samoplátce přijímá, aneb pronesli se v tom mlčky tím, že posavadního dlužníka svého kvitoval, nebo úpis dlužní mu vydal; poukazující všeho závazku k němu prázděn jest.

§. 1408.

Uložili poukazující dlužníkovi svému co poukázanému, aby platil jen tou měrou, jakož jemu byl povinen, a ukázeli poukazovníkovi k němu, by to od něho přijal; tehdy jest poukazovníkovi asignace listem postupním, a postavení jeho k poukázanému bude takové, jako jest postavení toho, kdo dluh převezme, k dlužníkovi převzatému, jemuž bylo oznámeno, kdo dluh převzal.

§. 1409.

Zdráhali by se poukázaný bez příčiny, platiti na asignaci takovou, která jest zároveň postoupením; anebo odkládali by vůbec s placením, připověděv poukazovníkovi, že zaplatí; práv bude ze škody, která z toho vzejde. Zaplatili však, co na sebe byl vzal, náležitě, a více, nežli byl poukazujícímu dlužen; povinen bude poukazující, jemu to nahraditi (§. 1014).

§. 1410.

Obchodníci spravujtež se v příčině poukázek předpisy zvláštními, jim vydanými.

Kapitola třetí.

O zdvižení práv a závazků.

§. 1411.

Práva a závazkové jsou spolu tak spojeni, že pominutím práva ruší se závazek, a pominutím závazku právo. Jak se práva a závazkové zdvihají:

§. 1412.

Závazek zvláště se rozvazuje zaplacením, to jest, 1. zaplacením. tím, když kdo vyplní, čím jest povinen (§. 469).

§. 1413.

Proti vůli své nemůže nucen býti ani věřitel, by Jak se má platiti: něco jiného přijal, než čeho má pohledávati, ani dlužník, by něco jiného splnil, než co plniti jest zavázán. To rozumí se také o tom, kdy, kde a jak se závazek splniti má.

§. 1414.

Dáli dlužník na místě, aby platil, věřiteli něco jiného, buď že se o to usnesli, aneb že mu není možno platiti; pokládáno to buď za jednání úplatné.

§. 1415.

Věřitel není povinen, v to svolovati, aby mu dlužník dluh splácel po částkách, nebo na srážku. Máli ale dlužník platiti dluhy rozličné; pokládá se za to, že zapraven jest ten, o němž dlužník výslovně se pronesl, že ho chce s přivolením věřitelovým zapraviti.

§. 1416.

Jestli pochybno, jaký úmysl dlužník měl, nebo odpírali věřitel úmyslu dlužníkovu; sražený buďte nejprvé úroky, potom kapitál, jestli ale kapitálů několik, tedy ten,

z něhož byl dlužník již upomínán, anebo k jehož placení alespoň již čas prošel, a po něm onen, který by dlužníka nejvíce tížil, kdyby ho déle byl dlužen.

§. 1417.

kdy se má platiti;

Nenlí lhůta, kdy se má platiti, nijak vyměřena; nastane povinnost, dluh platiti, teprv toho dne, kdy z něho byl dlužník upomínán (§. 904).

§. 1418.

V jistých případnostech ustanovuje se povahou věci, kdy se má platiti. Výživa platí se alespoň na měsíc napřed. Zemřeli v tom čase ten, komu se dává; nejsou dědicové jeho povinni, vracetí něčeho z toho, co bylo napřed zapláceno.

§. 1419.

Nechtěli toho věřitel přijmouti, když se mu platilo; ponese, co protivného z toho pojde.

§. 1420.

Nenlí určeno, kde a jak se má platiti; šetřeno buď toho, co výše o tom nařízeno (§. 905). Máli dlužník kromě smlouvy něco platiti, povinen bude, zapraviti to jen tu, kde bydlí.

§. 1421.

kdo má platiti;

I také ten, kdo jinak není způsobilý, aby jmění své spravoval, může dluh pravý a k placení dospělý řádně zapraviti, a závazku se zprostiti. Bylli by však zapravil dluh posud nejistý, nebo takový, k jehož zaplacení ještě lhůta neprošla; tehdy může poručník neb kurátor žádati nazpět, co poručenec neb opatrovanec byl zapravil.

§. 1422.

Můželi a checli kdo jiný na místě dlužníka s volí a vědomím jeho dle míry závazku učiněného zaplatiti; povinen jest věřitel, to přijmouti, a plátci práva svého postoupiti;

však v případnosti takové není věřitel práv ani z toho, že dluh jest dobytý, ani že jest pravý, leč by se zběhl podvod.

§. 1423.

Když dlužník k tomu nesvolí, nemůže věřitel vůbec (§. 462) přidržován býti, aby si dal někým jiným dluh zaplatiti. Přijmeli to ale; může plátce, i když byl již zaplatil, žádati, aby mu věřitel práva svého postoupil.

§. 1424.

Dluh zaplácen buď věřiteli, nebo jeho plnomocníku ku přijmutí dluhu způsobilému, aneb tomu, komu jej soud za vlastní přiřknul. Co kdo zaplatil někomu, jemuž není dovoleno, jmění svého spravovati, povinen bude, zaplatiti to znovu jen tehda, když sumy zaplacené skutečně již tu není, anebo když nebyla obrácena k užítku toho, kdo ji obdržel.

komu se má platiti.

§. 1425.

Nemůželi dlužník zaplatiti proto, že neví, kdo jest věřitel, nebo že věřitel není přítomen, aneb že s tím, co mu dlužník podával, není spokojen, anebo z nějaké jiné příčiny důležité; nechť věc, kterou má zapraviti, u soudu složí; nebo nehodili se k tomu, nechť žádá, by soud opatření učinil, aby byla ve schování vzata. Staloli se řádně to neb ono, a oznámiloli se to věřiteli, jest dlužník prost závazku svého, a nebezpečství s strany věci zapravené uvaluje se na věřitele.

Kdy se může dluh u soudu složiti.

§. 1426.

Kdo zaplatí, má vždy právo žádati, aby mu ten, komu zaplatil, vydal kvitanci, totiž vysvědčení písemné, že závazku dosti učinil. V kvitanci má býti pojmenován dlužník i věřitel, též místo a čas, kde a kdy byl dluh

Plátce může žádati kvitance.

zaplacen, má v ní býti položeno, mnoholi dluh činil, a má se v ní věřitel aneb jeho plnomocník podepsati.

§. 1427.

Vysvědčují se v kvitanci, že jest zapraven kapitál, má se za to, že jsou také z něho zaplacený úroky.

§. 1428.

Máli věřitel od dlužníka v rukou úpis na dluh; povinen jest, kromě toho, že mu vydá kvitanci, úpis vrátiti, aneb zaplatilli dlužník jen něco na srážku, na úpisu samém to dáti odepsati. Obdrželli dlužník úpis na dluh bez kvitance nazpět, zakládá se na tom domnění právní, že zaplatil; neodjímá se tím ale důkazu straně druhé, že tomu jest jinak. Ztratilli se úpis dlužní, který se má vrátiti, může plátce žádati zjištění, nebo může dluh k soudu složití a žádati, by věřitel umrtvení úpisu dle řádu soudního vymohl.

§. 1429.

Kvitance, kterou věřitel dlužníkovi vydal na to, že zaplatil dluh pozdější, není sice důkazem, že by i starší dluhové byli zapraveni; jestli ale činiti o jisté důchodky, důchody, nebo takové platy, ježto se zapravují z téhož titulu a v určitý čas, na př. úroky peněžité, platy z pozemků neb domů, nebo úroky z kapitálů, pokládá se za to, že ten, kdo předloží kvitanci na zapravenou lhůtu posléz prošlou, zapravil také lhůty dříve prošlé.

§. 1430.

Taktéž když některý obchodník, řemeslník neb kdo jiný toho, kdo u něho kupuje neb dělati dává (zákazníka), a s nímž v jistých lhůtách počty činívá, kvituje z počtů z doby pozdější, pokládá se za to, že mu také zaplatil počty z doby předešlé.

§. 1431.

Dalli kdo jinému omylem, byť to byl i omyl v právě, věc nějakou, nebo vykonalli mu podobným omylem něco, čehož na něm žádati práva neměl; může vůbec v oné případnosti žádati, aby mu věc vrátil, v této pak, aby mu dal mzdu, srovnávající se s užitkem, k němuž mu pomohl.

Co činiti, když kdo zaplatil, čeho povinen nebyl.

§. 1432.

Zaplatilli však někdo dluh promlčený, nebo takový, který jenom z nedostatku formálností jest neplatný, nebo kteréhož zákon toliko žalobou postíhati nedovoluje, nemůže ho již nazpět žádati, rovněž jako ten, kdo něco zaplatí, věda, že tím není povinen.

§. 1433.

Tohoto nařízení (§. 1432) nelze však vztahovati k tomu, když zaplatí něco poručenec, opatrovanec neb kdo jiný, jenž nemůže dle vůle své jměním svým vládnouti.

§. 1434.

Za navrácení dluhu zapraveného žádati se může také tehda, když dluh jakým koli způsobem posud jest nejistý; nebo když závisí ještě na splnění výminky doložené. Zaplatilli však někdo dluh pravý a bez výminky učiněný, nemůže ho nazpět žádati z té příčiny, že lhůta k placení posud neprošla.

§. 1435.

I když kdo jinému věc nějakou z pravé povinnosti dal, může jí na něm nazpět žádati, když pomine právní důvod, ji podržeti.

§. 1436.

Bylli kdo zavázán, dáti ze dvou věcí jen jednu dle libosti, a dalli omylem obě dvě; záleží na něm, chceli té neb oné nazpět žádati.

§. 1437.

Kdo přijme to, co mu jiný zaplatil, nejsa mu toho dlužen, pokládá se za držitele bezelstného neb obmyslného, dle toho, věděli, nebo mohli se z okolností domýšletí, že plátce jest na omylu, čili nie.

§. 1438.

2. kompensací;

Sejdeli se dluh jednoho se dluhem druhého, jsouce oba pravé, stejného druhu a takové, že jeden věc, která mu co věřiteli náleží, druhému též co dlužník dáti může; tehdy vzejde, pokud dluhy jeden druhým se vyrovnávají, zdvižení závazků obapolných (kompensace), které již samo sebou obapolné zaplacení způsobuje.

§. 1439.

Mezi dluhem pravým a nepravým, též mezi dluhem k placení dospělým a nedospělým kompensace místa nemá. Pokud proti mase konkursní má kompensace průchod, vyměřeno řádem soudním.

§. 1440.

Taktéž, jsouli věci rozdílného druhu, aneb jestli jedna určitá a druhá neurčitá, nemohou se obapolně vyrovnávati. Aníž se může vůbec vyrovnání obapolné činiti věcmi, které kdo o své moci jinému odňal, jich sobě vypůjčil neb je ke schování vzal.

§. 1441.

Dlužník nemůže věřiteli svému toho odraziti, co věřitel má platiti jinému a jiný dlužníkovi. Ano ani toho, čeho kdo má za některou kasou státní pohledávati, nemůže si odraziti za to, co povinen jest do jiné státní kasy platiti.

§. 1442.

Bylli dluh přenešen posloupně na několik osob; může sobě dlužník sice odraziti to, čeho měl tehda, když

byl dluh nejprv postoupen, pohledávati za věřitelem prvním, jakož i to, čeho má pohledávati za věřitelem posledním; nemůže si ale odraziti toho, čeho měl pohledávati za některým věřitelem mezi těmito oběma.

§. 1443.

Jestli dluh vložen do knih veřejných, užiti se může obrany kompensace naproti tomu, kdo jej převzal, jen tehda, když to, čeho má pohledávati dlužník, též jest do knih zapsáno, a to při dluhu samém, aneb když to bylo cesionáři, když dluh přejímal, oznámeno.

§. 1444.

Kdy koli věřitel má toho vůli, práva svého se vzdáti, může se ho také k dobrému dlužníka svého odřící, a tím závazek dlužníkův zrušiti.

3. odřeknutím se;

§. 1445.

Spojili se jak koli právo a závazek v osobě jedné, pomine závazek i právo; leč by mohl věřitel ještě za oddělení práv svých žádati (§§. 802 a 812), nebo by nastaly případnosti povahy zcela rozdílné. Protož se tím, že dlužník se stane dědicem pozůstalosti věřitele svého, ničeho nemění v právích věřitelů pozůstalosti, spoludědiců neb odkazovníků, tím pak, že věřitel dědí po dlužníkovi a rukojmi, ničeho se nemění v právích věřitelových.

4. spojením práva a závazku;

§. 1446.

Spojili se v jedné osobě práva a závazky do knih veřejných vložené, nezdvihnou se tím dotud, pokud se z knih veřejných nevymaží (§§. 469 a 526).

§. 1447.

Přijdeli určitá věc náhodou docela k zmaření, ruší se tím všecken závazek, i závazek, nahraditi cenu její. To rozumí se i tehda, když pro jinou náhodu závazku splniti, nebo dluhu zaplatiti nelze. Vždy však má dlužník

5. zmařením věci;

to, co pro splnění závazku obdržel, sice rovněž jako držitel bezelstný vrátiti neb nahraditi, tak ale, aby ze škody jiného neměl užítku.

§. 1448.

6. smrtí;

Smrtí pomíjejí jen taková práva a takové závazky, které se vztahují jenom k osobě, aneb se týkají pouze osobních činů zemřelého.

§. 1449.

7. projitím času.

Práva a závazky pomíjejí také projitím času, na kterýž jsou poslední vůlí, smlouvou, výrokem soudeovským, nebo zákonem obmezeny. Kterak se zdvihají promlčením v zákoně ustanoveným, vyměřuje se v kapitole přístí.

§. 1450.

O navrácení
k předešlému
spůsobu.

Zákonové občanství, dle nichž se činům a jednáním proti právu předsevzatým, není promlčení na závadu, přímo odpírati může, nepřipouští opravy čili navrácení k předešlému způsobu. Kdy navrácení k předešlému způsobu průchod má v soudním řízení, ustanoveno jest v řádu soudním.

Kapitola čtvrtá.

O promlčení a o vydržení let.

§. 1451.

Promlčení jest pozbytí práva, jehož po čas zákonem vyměřený nebylo užito.

Co jest
promlčení.

§. 1452.

Když právo promlčené zároveň na jiného se přenesetím, že po čas v zákoně vyměřený byl v jeho držení; slove právo vydržením let nabytí čili vydržené, a způsob, práv takto nabývati, slove vydržení let.

Co jest vydržení
let.

§. 1453.

Každý, kdo jinak jest způsobilý, něčeho nabyti, může také vydržením let nabyti práva vlastnického nebo práv jiných.

Kdo může právo
promlčeti a léta
vydržeti;

§. 1454.

Promlčení a vydržení let má průchod proti každé osobě soukromé, která může práv svých sama užívati. Proti poručencům a opatrovancům; proti záduším, obcím a jiným osobám neumírajícím; proti správcům jmění veřejného a proti těm, kdož bez viny své jsou nepřítomni, dopouští se promlčení a let vydržení jen s obmezením níže položeným (§§. 1494, 1472 a 1475).

a proti komu;

§. 1455.

Čeho lze nabyti vůbec, toho lze také nabyti vydržením let. Věci však, kterých pro podstatnou jich po-

Čeho lze vydrž-
ením let nabyti.

vahu, nebo z nařízení zákona v držení míti nelze; též věci a práv naprosto nezcizitelných nikdo vydržením let nabyti nemůže.

§. 1456.

Za tou příčinou nelze vydržením let nabyti ani práv, ježto jediné hlavě státu co takové přísluší, na př. práva, zřizovati cla, raziti minci, rozpisovati daně, a jiných práv vysosti (regálií); aniž lze promlčeti povinností s právy těmito se srovnávajících.

§. 1457.

Jiných práv hlavě státu příslušejících, nejsouli jediné jí zůstavena, na př. právo k lesům, právo honiti, ryby loviti a p., mohou sice vůbec jiní občané vydržením let nabyti, a však toliko v čase delším, než obyčejně vyměřen jest (§. 1472).

§. 1458.

Práv manželských, otcovských, dětských a jiných práv osob vydržením let nabyti nelze. Těm však, kdož takových práv bezelstně užívají, prospívá nevědomost bez viny dotud, že mohou práv svých domnělých zatím hájiti a užívati.

§. 1459.

Práva člověku vůbec příslušející, že může něco konati nebo věcmi svými vládnouti, na př. zboží tu neb onde kupovati, luk svých nebo vody své užívati, promlčením nepomíjejí, leč by v zákoně ztráta jich výslovně na to byla položena, kdyby se jich v jistém čase neužilo. Zakázalli ale někdo jinému, práva takového užívati, nebo překazilli mu v tom; jest onen v držení práva zakazovacího proti svobodě tohoto od té chvíle, kdy tento zápovědi se podvolil, nebo si tomu překaziti dal, i uvádí se

tím, sejdouli se všechny ostatní potřeby, promlčení nebo vydržení let ve skutek (§§. 313 a 351).

§. 1460.

Aby kdo vydržením let něčeho nabyti mohl, potřebí kromě toho, by k tomu byl osobně spůsobilý, a věc aby se k tomu hodila: aby byl v skutečném držení věci neb práva, jehož tímto způsobem má nabyti; aby držení jeho bylo pořádné, bezelstné a pravé, a aby v tom držení byl po všecken čas zákonem vyměřený (§§. 309, 316, 326 a 345).

§. 1461.

Držení jest pořádné a k vydržení let dostatečné, když se zakládá na takovém titulu, kterýž by byl stačil ku převzetí práva vlastnického, kdyby bylo odevzdávajícímu náleželo. Titulové takové jsou: na př. odkaz, darování, zápůjčka, koupě a prodej, směna, zaplacení a t. d.

§. 1462.

Věci zastavených, půjčených, ke schování neb k požívání daných věřitelové, vypůjčovatelé a schovavatelé neb požívatelové, pro nedostatek pořádného titulu, vydržením let nabyti nemohou. Dědicové jejich, zastupující pozůstavitele, nemají více titulu nežli tito. Toliko jinému držiteli pořádnému vydržení let prospěti může.

§. 1463.

Držení budiž bezelstné. Byloli ale držení předešlého držitele obmyslné, nevádí to nástupci neb dědici bezelstnému, by počal ode dne držení svého léta vydržovati (§. 1493).

§. 1464.

Držení budiž také pravé. Zmocnili se kdo nějaké věci násilím nebo lstí, aneb vloudili se v držení tajně,

Čeho potřebí k vydržení let:
1. skutečného držení, ježto má býti:

a) pořádné;

b) bezelstné;

c) pravé.

nebo držili věc jen výprosou; tedy jí nemůže vydržením let nabytí ani on sám, ani jeho dědicové.

§. 1465.

2. aby čas
prošel.

K vydržení let a k promlčení též potřebí, aby prošel čas zákonem vyměřený. Kromě času, zákonem v některých případech zvláštních vyměřeného, ustanovuje se tuto vůbec míra času, kteréž ve všech ostatních případech k vydržení let nebo k promlčení potřeba, při čemž zřetel míti sluší jak k rozličnosti práv a věcí, tak i k rozličnosti osob.

§. 1466.

V kterém čase
lze vydržením
let práv nabytí:
obyčejně;

Práva vlastnického k věci movité vydržením let nabude, kdo ji tři léta řádně drží.

§. 1467.

Taktéž nabude vydržením tří let úplného práva k věcem nemovitým proti všelikému odporu ten, na jehož jméno jsou do knih veřejných vloženy. Mnoholi se vydržením let nabude, uvažováno buď dle toho, mnoholi jest v knihách k držení zapsáno.

§. 1468.

Tu kde nejsou posud řádné knihy veřejné zavedeny, a potřebí ze spisů soudních a jiných listin dokázati, že kdo věcí nemovitých nabyl, anebo neníli věc do knih zapsána na jméno toho, kdo užívá práv držitelských jí se týkajících, nabude se práva vydržením teprve po třiceti letech.

§. 1469.

Služebností a jiných práv zvláštních, jichž kdo na cizí půdě užívá, nabude ten, na čí jméno ve veřejných knihách jsou zapsána, vydržením ve třech letech, rovněž tak, jako práva vlastnického.

§. 1470.

Kde posud není řádných knih veřejných, nebo kde právo takové do nich není vloženo, nabytí ho může vydržením majitel bezelstný teprv po třiceti letech.

§. 1471.

Jdeli o právo, kterého se zřídka užívá, na př. o právo, podávati prebendu, nebo přidržovati někoho, aby přispěl na stavení mostu, náleží tomu, kdo praví, že práva vydržením let nabyl, dokázati, že prošlo třicet let, a mimo to, že v tom čase alespoň třikrát se mu přihodilo, toho práva užiti, a že ho po každé užil.

§. 1472.

Proti fisku, to jest, proti správěcům statků státních a jmění státního, pokud tu promlčení místo má (§§. 287, 289 a 1456 i 1457), též proti správěcům statků zádušních, obecních a jiným korporacím dovoleným náležitých vydržení let obyčejných vůbec vyměřených není dosti. Chceli kdo proti těmto osobám nabytí vydržením let věcí movitých, též věcí nemovitých aneb služebností a jiných práv, jichž se na věcech nemovitých užívá, když jsou na jméno držitelovo do knih veřejných vložena, potřebí, aby šest let byl v jich držení. Práv tohoto způsobu, ježto nejsou na jméno držitelovo do knih veřejných vložena, a všelikých jiných práv proti fisku a osobám výše jmenovaným, zvláštního dobrodiní požívajícím, nabytí nelze jinak leč držením čtyřicetiletým.

§. 1473.

Kdo jest ve spolku s někým, jenž dle zákona v příčině promlčení zvláštního dobrodiní požívá, tomu téhož dobrodiní se dostane. Dobrodiní, užiti delšího času promlčení, účinek má také proti jiným osobám, v té příčině též dobrodiní požívajícím.

§. 1474.

Fideikomis rodinný a statek v nájem dědičný neb pod úrok dědičný daný pozbývá vlastnosti této, teprv když ho kdo byl čtyřicet let za zpupný držel.

§. 1475.

Zdržují se vlastníci věci vně země, v kteréž věc se nachází, překáží to obyčejnému vydržení let a promlčení potud, že čas, v němž ze své vůle a bez viny své mimo zemi se zdržuje, počítá se jen za polovici, tedy rok jen za šest měsíců. Zdržují se však mimo zemi jenom na krátko, že to nečiní nepřetrženě ani plného roku, nebudiž k takovému času hleděno, vůbec pak nebuď takového mimo zemi se zdržování výše vztahováno, nežli všeho všudy do třiceti let. Pakli se vlastníci věci vinou svou vně země zdržuje, pozbývá práv promlčením v čase obyčejném.

§. 1476.

Také ten, kdo věc movitou přímo s držitele nepravého, nebo obmyslného na se převedl, aneb kdo nemůže soukupa svého jmenovati, nabytí jí může toliko vydržením let dvojnásobných než obyčejně.

§. 1477.

Kdo chce věci nabytí vydržením třiceti neb čtyřiceti let, tomu netřeba titulu pořádného jmenovati. Dokázeli se však na něho, že věc držel obmyslně, tedy ani vydržením těchto let delších nabytí jí nemůže.

§. 1478.

Pokud každé nabytí práva vydržením let zavírá v sobě pozbytí téhož práva promlčením, dokonává se to i ono v témž čase, když jest tu vše, čeho zákon k tomu vyhledává. K pouhému promlčení však dosti jest, když kdo práva, jehož by o sobě byl již mohl užiti, po třicet let neužije.

V kterém čase
minou práva
promlčením:

obyčejně;

§. 1479.

Práva všeliká proti někomu jinému, nechať jsou do knih veřejných vložena čili nie, minou tedy vůbec, když jich kdo nejdéle po třicet let neužije, nebo když po týž čas mlčí.

§. 1480.

Zadrželé roční dávky a platy, jichž má kdo pohledávati, též úroky, důchody aneb služby takové pomíjejí ve třech létech; samo právo k nim však pomine promlčením, když se ho neužije po třicet let.

§. 1481.

Závazkové, zakládající se na právě rodinném a vůbec na právě osob, na př. dávatí dětem potřebnou výživu, promlčením nepomíjejí, ani závazkové, kteří se srovnávají s právem výše jmenovaným (§. 1459), jmenním svým dle vůle vládnouti, na př. závazek, dopustiti, aby věc společná se rozdělila nebo meze se vyměřily.

kteřá práva vý-
jimkou promlče-
ním neminou.

§. 1482.

Taktéž neobmezuje se v právě svém ten, kdo mohl nějakého práva na celém cizím pozemku nebo rozličným způsobem dle libosti své užívati, pouze proto, že ho po sebe delší čas užíval jen na některé části pozemku neb jen jistým způsobem; nébrž měli by v něm obmezen býti, musel by prvé kdo proti němu práva zakazovacího nebo zabraňovacího vydržením let neb jiným způsobem nabytí (§. 351). Totéž rozumí se i tu, když by někdo měl právo nějaké proti všem údům jisté obce, a byl by ho posud jen proti jistým údům užíval.

§. 1483.

Pokud věřitel zástavu má v rukou, nemůže se mu vytýkati, že práva zástavního užiti opominul, a nemůže ho promlčením pozbyti. Taktéž nemůže dlužník promlče-

ním pozbyti práva, věc zastavenou vyplatiti, Pokud ale dluh činí více, nežli zač věc zastavená stojí, může zatím promlčením pominouti.

§. 1484.

Aby promlčením pominulo právo takové, jehož zřídka lze užívat, vyhledává se, aby ten, komu to právo přísluší, ve třiceti létech byl ho po třikráte mohl užívat, a nikdy ho neužil (§. 1471).

§. 1485.

Aby osoby zvláštního dobrodiní požívající (§. 1472) práva promlčením pozbyly, potřebí čtyřiceti let, rovněž jako když kdo má proti nim vydržení let práva nabytí.

§. 1486.

Pravidlo obecné, že právo pomine, když ho kdo ve třiceti neb čtyřiceti létech neužije, průchod má jen tu, kde zákonem není vyměřena lhůta kratší (§. 1465).

§. 1487.

Právům níže tuto položeným budiž ve třech létech průchod zjednan, sice promlčením pominou. Taková práva jsou: právo, poslední vůli zvrhnouti; dílu povinného nebo doplnění jeho žádati; darování pro nevděčnost obdarovaného odvolati; smlouvu z úplatku učiněnou pro zkrácení přes polovici zrušiti, nebo vykonanému rozdělení společného statku odpírati; též právo, pohledávati něčeho za příčinou bázně neb omylu při smlouvě zběhlého, při čemž se druhá smlouvající strana lsti nedopustila.

§. 1488.

Právo služebnosti promlčí se neužíváním, když strana povinná užívání služebnosti se protiví, a strana právo mající po tři léta pořad zběhlá právu svému průchodu nezjedná.

Která práva promlčují se mimo obyčej v čase kratším.

§. 1489.

Každá žaloba o nahrazení škody pomíjí po třech létech od té chvíle, kdy škodující o škodě vědomosti došel. Nedošelli vědomosti o škodě, aneb vzešli škoda ze zločinu; promlčuje se právo žalovati teprva po třiceti létech.

§. 1490.

Z urážky, když byl někdo jen zhaněn slovy, spisy neb posunky, po roce již žalovati nelze. Bylli ale kdo uražen skutkem, má tři léta právo, o dostiučinění žalovati.

§. 1491.

Některá práva obmezena jsou zákony na čas ještě kratší. O čemž nařízení obsahují se tu, kde o těchto právích řeč jest.

§. 1492.

Jak dlouho při směnce jest právo směnkové, vyměřeno v řádu směnečném.

§. 1493.

Kdo věc na se převede bezelstně od držitele pořádného a bezelstného, má co nástupce právo, léta od předka svého vydržená spolu vpočítati (§. 1463). Totéž rozumí se i o promlčení. Jdeli o nabytí práva vydržením třiceti neb čtyřiceti let, vpočísti lze léta předkova, i když tu není pořádného titulu, a jestli činiti o pouhé promlčení, i když tu není bezelstnosti, aneb nevědomosti bez viny.

Kdo si může vpočítati léta od předka svého vydržená.

§. 1494.

Proti osobám, které pro nedostatek sil ducha samy práv svých spravovati nemohou, jakož jsou poručenci, šílení nebo blbí, vydržení let aneb promlčení počítati se nemůže, pokud se jim dle zákona zástupcové nezřídí.

Kdy se promlčení staví.

Počaloli se již vydržení let nebo promlčení, jde sice dále předse, nemůže se ale dokonati dříve, než ve dvou létech po zdvižení překážek.

§. 1495.

Také mezi manžely, a mezi dětmi aneb poručenci a jich rodiči nebo poručníky, pokud onino jsou ve svazku manželském, tito pak pod mocí rodičů aneb poručníků, vydržení let neb promlčení ani se počítí, ani dále předsejítí nemůže.

§. 1496.

Jestli kdo za příčinou služby civilní nebo vojenské nepřítomen, nebo nejdouli práva dokonce, na př. v čas moru neb války, nemůže se vydržení let nebo promlčení nejen ani počítí, ale pokud překážka tato trvá, ani v něm dále předsejítí.

§. 1497.

Kdy se promlčení přetrhuje. Jak vydržení let tak i promlčení přetrhuje se, když ten, kdo se k tomu neb onomu chce táhnouti, prvé než čas projde, buď výslovně nebo mlčky právo druhého uzná, anebo když jej právo mající žaluje, a v žalobě náležitě se postupuje. Nalezneli se však výrokem v moc práva vešlým, že žaloba místa nemá, pokládáno buď promlčení za nepřetržené.

§. 1498.

Jaký účinek má vydržení let neb promlčení. Kdo věci neb práva vydržením let nabude, může proti vlastníkovu posavadnímu u soudu žádati, aby mu věc za vlastní byla přiřknuta, a může si dáti právo přiřknuté do knih veřejných vložiti, pakli do nich náleží.

§. 1499.

Týmž způsobem, když projde čas promlčení, může zavázaný žádati, aby závazek jeho do knih veřejných zapsaný byl vymazán, nebo aby soud nalezl, že právo

toho, kdo je posavade měl, i listiny v příčině toho práva vydané, jsou ničímž.

§. 1500.

Právo vydržením let nebo promlčením nabyté nemůže však na ujmu býti tomu, kdo maje důvěru v knihy veřejné, prvé než bylo do knih vloženo, věc neb právo na se převedl.

§. 1501.

Nebránili se strany promlčením, soud k němu z povinnosti nehleď.

§. 1502.

Promlčení nelze se ani napřed vzdáti, aniž se umluvíti lze o delší čas promlčení, nežli zákonem jest vyměřen. Promlčení nelze se odřici ani ho prodloužiti.

REV15

REV25

ÚK PrF MU Brno

3 1 2 9 S 1 1 8 1 4